RESIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL
401 80 | 9452

NĂM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 2007

NGÀY THỨ BA 27 NOVEMBRE 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
No 1701

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Hanoi	Người đem đến nhà	Giới và Giấy tiếp	Nam-kỳ Trung-kỳ và Ai-lao	Nam-kỳ đường tàu thuốc địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm. .	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
Các làng và các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng. .	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng. .	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng. .	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
4e page — Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
4e page — Par contrat annuel
4e page — Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Nhân-tai lại còn hại gấp mấy thiên-tai

Cái thiên-tai nước lụt ở mấy tỉnh xứ Bắc-kỳ ta tai hại thế nào tưởng chẳng nói thì ai nấy cũng đã biết. Nhưng trên nhờ có chánh-phủ Bảo-hộ sẵn lòng thương dân, đã cho phép lạc quyên để lấy tiền giúp đỡ, lại thương nỗi ruộng nương ngập lụt, dân gian không có kế mưu sinh, việc đắp đê lại không cho người thầu, giao cho dân chia nhau mà đắp, nhà nước định giá công-bằng mà cấp phát cho, ai đắp được nhiều thì ăn nhiều, ai đắp được ít thì ăn ít, ý muốn cho dân có công việc làm ăn, cho qua cơn tai nạn này. Đó tức là phép hưng công đại chẩn, ý tứ rất là tốt, chánh-sách rất là hay; đáng lẽ thì dân gian được nhờ cái ý tứ tốt ấy, chánh-sách hay ấy mà vui lòng hả dạ, cố sức đua làm để mong đến mùa cấy hái sau này, mới phải, chứ ngờ đâu dân lại càng khổ, hại lại càng to, đến nỗi phải oán-thán tư-ta, hình như việc hưng công đại-chẩn ấy, lại là một cái tai nạn thêm cho dân một lần nữa. Thế thì cái lỗi ấy biết đổ cho ai, chẳng phải là tại một vài người thừa hành lòng trung từ tệ, nhận công doanh tư, trên không tuyên được đức ý của nhà nước, dưới lại làm thêm điều tật thống cho nhân dân là gì?

Những chuyện hà-lạm của một vài người thừa hành đối với dân phu ai nghe thấy chẳng phải đem lòng chua xót mà tức giận những kẻ không có lương tâm. Thử hỏi họ có biết nghĩa-vụ là gì? trách-nhiệm là gì? chánh-phủ cấp lương-bổng cho để làm gì? giao quyền binh cho để làm gì? Chẳng phải là cốt để giúp dỡ chánh-phủ để hưng lợi trừ hại cho dân đó sao? huống chi gặp lúc thiên-tai, dân tình cát-cứ, đã không hết lòng hết sức, giúp chánh-phủ để cứu giúp cho dân, mà lại chỉ lạm dụng quyền mình, gặp việc gì cũng tìm mối sinh lợi, thậm chí quên cả phép nước nghiêm nhặt, miệng thế mía mai, ai cười ai khóc, ai đói ai no, cũng đều ngảnh mặt làm thinh, chỉ lo vơ vét cho đầy túi.

Xét ra cho kỹ, cái cơ-quan hành chính tuy nhờ có pháp luật hay, mà cốt ở người mới được. Người xưa có câu: « Hữu trị nhân vô trị pháp » là nghĩa thế. Nếu những kẻ thừa hành không có lương tâm, không biết nghĩa-vụ, chỉ chăm chăm chui chúi vào cái mục-đích « cầu tài » thì không cứ việc gì, họ cũng lợi dụng được cái quyền phép của Nhà-nước giao cho mà tính đường tư-lợi. Xưa nay những người thừa hành, vẫn thường có cái thủ-đoạn gớm ghê, mà trên đối với Chánh-phủ, dưới đối với quốc-dân, vẫn ít giữ được cái lương tâm cho trọn vẹn, đến nỗi Chánh-phủ muốn làm lợi cho dân, mà bọn ấy lại làm ra hại; Chánh-phủ lập ra chánh lệnh hay, mà bọn ấy lại làm ra dở, làm cho ơn huệ của Chánh-phủ không thấm được đến dân, mà chốn lư-lý ít được hưởng cái phúc lạc-lợi của Chánh phủ gây cho. Xem trong lịch-sử, thì hạng người ấy có mấy đời là không; nhưng đến lúc lời khiếu-khổ của nhân dân đã lọt đến tai Chánh-phủ mà được quang-minh đã soi thấu nơi vách nát nhà tranh, thì cái tinh-lệ ấy mới lại dần dần trừ khử đi được.

Trong sử nhà Đường nước Tàu, ông Liễu-tôn-Nguyên bàn việc chánh trị đời ấy, có nói: « Triều-đình có lòng lo-lắng cho dân, đặt ra quan khuyến-nông sứ, giảm ngày lại về chốn thôn quê, triệu tập tổng lý ký dịch và con em họp ở đình làng, giảng thuyết về việc cày ruộng làm vườn, trồng dâu chăn tằm. Đó là vì triều-đình có hụng tốt thương dân, muốn cho ai cũng chăm chỉ lo nghề làm ăn, để bớt cái số người du thủ du thực. Nhưng mỗi một lần quan về đến làng, nào là mõ rao trống đánh, nào là cung ứng khoản tiếp, một tháng mấy lần như thế, thì tổn tiền hại việc biết là bao nhiêu! » Lời bàn ấy thật cũng đã thấu triệt đến cái tệ-đoan của những người thừa hành làm cho hư-hỏng cái chánh sách hay của Chánh-phủ đối với dân vậy.

Than ôi! nước Nam ta năm nay, thiên-tai xảy ra đã thấy khốn khổ; ở Nam-kỳ bị lụt cũng to, ở Bắc-kỳ thì nào Cao-bằng, nào Bắc-ninh lụt rất ghê gớm; nhưng ở Nam-kỳ thì trên nhờ Chánh-phủ ra công điều-tế, dưới nhờ nhân dân hết sức trù mưu, người xứ ấy tuy có khốn khổ trong một thì, mà dần dần cũng quên được cái thiên-tai ấy; ở Cao-bằng thì nhờ Chánh-phủ ra ơn cứu trợ, dân cũng được có miếng ăn để qua cơn tùng thiếu mà khỏi bước lưu-ly; duy có mấy hạt bị lụt ở Bắc-ninh, cửa nhà ruộng vườn, khí dụng vật sức, phần nhiều bị ngọn nước vỡ tình trôi đi. Tuy trên đã được nhờ cái phương bổ-cứu khôn khéo của Chánh-phủ, dưới đã được nhờ cái mối từ-tâm quảng-đại của quốc-dân, nhưng nào ngờ thiên tai chưa qua, nhân tai đã đến, mấy kẻ thừa hành làm bậy mà thành ra cái khốc-hại về nhân-tai lại có phần dữ hơn thiên-tai; thế thì còn mong gì gắng công bết sức, lo việc làm ăn, để mong trong một vài năm lại khôi phục cái địa-vị của mình ngày trước. Tuy nhiên, Chánh-phủ đã tự nhận cái trách-nhiệm quí báu sang bảo-hộ cho nước Nam, hết sức làm cho dân được sung sướng, dân Nam-kỳ và dân Cao-bằng đã được đội ơn Chánh-phủ trong buổi khốn cùng, thì dân Bắc-ninh chắc sẽ cũng được nhờ ơn Chánh-phủ xét thấu cái tình-tệ mấy người thừa hành, mà tỉ từ cái nhân-tai ấy đi cho dân nhờ vậy.

H. T. B.

Khánh-thành cuộc Đấu-xảo của Hội Khai-trí

Quan Toàn-quyền Merlin đến chủ-tọa lễ khánh-thành cuộc Đấu-xảo của hội Khai-trí ngày chủ-nhật

Đứng giữa là quan Toàn-quyền, bên tả ngài là quan Thống-sứ Monguillot, bên hữu ngài là quí phu-nhân và quan hầu.

Các quan đang mở mũ chào bài quốc-ca lúc tới cửa Hội quán.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 26 Novembre 1923

Nước Bỉ với nước Đức

Tin Bruxelles. — Nước Bỉ đã tịch-biên các dụng-cụ hóa-xa của nước Đức ở Duisbourg và ở Hamborn, để trừ vào số bồi-khoản về vụ trung-úy Graff bị giết mà nước Đức không nộp.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Londres, ngày 26 Novembre 1923

Nước Nga và nước Ba-lan

Công cuộc điều-đình của nước Nga với nước Ba-lan mới đây không thành-công, thì chánh-phủ Xô-viết đã bắt mấy người Ba-lan ở thành Moscou. Chánh-phủ Xô-viết lại còn bắt nơi trụ-sở của hội-đồng Ba-lan hồ cái biển hiệu-hiệu của hội-đồng đi và hội-đồng Ba-lan phải trở về bản-quốc.

Quan đại-sứ nước Pháp tại Giáo-hội đô-thành

Đức Giáo-hoàng đã bàn để nhất hạng Phi-ô IX hội-tinh cho M. Jonnart, nguyên-lão nghị-viên, đại-sứ nước Pháp tại Giáo-hội đô-thành.

Việc trong hạt trú binh

Tin Dusseldorf. — Các thành phố đã cứu trợ cho những người thất-nghiệp, nhưng cũng không trừ hết hẳn được cái nạn rối loạn. Bọn thất-nghiệp biểu tình và cướp phá, nên lại xảy ra việc xung đột với binh cảnh-sát, có nhiều người chết và nhiều người bị thương. Có nhiều người trong hội Garde frontière bị bắt.

Nhiều thợ thuyền có gửi cho các quan trú binh một bức thư nói rằng họ sẵn lòng làm việc dưới quyền các quan Pháp Bỉ.

Khoa Pháp-văn tại đại-học-đường nước Bỉ

Ban Pháp-văn ở Đại-học đường nước Bỉ đã bãi đi, ngày hôm qua lại trường Cao-đẳng học hiệu đã làm lễ trịnh-trọng lập lại.

KỶ-NGUYÊN THIÊN-CHÚA

có bắt đầu đúng năm Thiên-chúa giáng sinh hay không?

Kỷ-nguyên Thiên-chúa, kể là bắt đầu từ năm Thiên-chúa giáng-sinh, nhưng mãi đến năm trăm năm sau, mới đặt lệ, lấy năm ấy là đầu kỷ-nguyên.

Kỷ-nguyên Thiên-chúa nguyên là vua Charlemagne theo trước nhất và khi vua lên ngôi mới bắt thiên dân đều phải theo.

Vua Charlemagne theo như việc nhà tu-sĩ Dynis tính toán làm chuẩn đích. Ma tu-sĩ Dynis thì tính ra rằng Thiên-chúa sinh vào năm 754 sau khi lập đế-quốc La-mã.

Nhưng sau có người khảo cứu ra rằng Thiên chúa sinh ra năm 759 chứ không phải là năm 754, như vậy thì tu-sĩ tính sai mất mấy năm.

Vậy cứ tính cho đúng ra, thì năm nay hãy còn là năm 1918, chứ không phải là năm 1923, mà cuộc Âu chiến mới rồi vào năm 1901 chứ không phải là năm 1914.

VÌ ĐÂU NÊN ĐỘNG ĐẤT VÀ ĐỔ CÂY NƯỚC

Nhà giáo-sư Termier mới đệ trình khoa-học Hàn-lâm-viện một bài của ông Belot khảo cứu về cái gốc sự động đất và đổ cây nước như ở Nhật-bản mới rồi. Cứ như ý ông Belot thì cái tai nạn ấy do hơi nước bị ép trong ruột quả đất không lên được mặt đất mà sinh ra. Ở những chỗ bờ bể đứng dựng lên, mà đất không được chắc thì nước bể có thể thấm xuống những lớp rất sâu mà nhiệt-độ cao tới ba bốn trăm độ. Nước gặp chỗ nóng thì đổi thành hơi mà bốc lên, đến khi gặp một lớp đất kín không sao lên được nữa, thì tụ lại hình như nơi chứa trong cái nồi to vậy. Lâu ngày hơi nước nhiều quá, cái nắp nồi gắng quá tất phải nứt tung ra, làm cho một đất chuyển động lên. Chỗ nứt mà dùng ở dưới đáy bể thì nước bể chảy ồ vào trong hầm, hơi nước trong hầm gặp lạnh kết lại thành nước, làm cho trong hầm chuyển động mà sinh ra thiên-tai đất đổi vậy. Khi nước bị hút vào trong hầm tất ở mặt bể phải khuyết đi, nước chỗ khác rồn đến để bù vào chỗ khuyết, vì thế lại sinh ra cái nạn đổ cây nước.

Thế là cái nạn động đất và đổ cây nước như ở Nhật-bản mới rồi, đều do hơi nước bị gia-nhiệt trong ruột đất mà gây nên vậy.

TỐN BAO NHIÊU TIỀN MÀ TÌM THẤY ĐƯỢC MỸ-CHÂU

Cứ như lời một nhà bác-học, thì việc tìm thấy đất Mỹ-châu chỉ tốn mất độ 1.449.00 đồng tiền maravédis, nghĩa là 36.000 quan theo giá bạc trước buổi chiến-tranh. Lương ông Christophe Colomb mỗi năm chỉ được độ 1.600 quan, và lương của hai viên phụ được 960 quan. Linh thủy thì mỗi tháng được độ 12 l. 25 và được cơm nuôi.

Ấy tìm thấy Mỹ châu tốn có bấy nhiêu mà cái lợi cho Âu châu từ đấy đến nay kể sao cho xiết.

LỜI ĐÀN BÀ

Dạy con gái nên dạy cách kiệm-ước làm đầu

Bao nhiêu những người cầm vững gia đạo, toàn là người biết kiệm ước hết thảy, thử xem từ xưa như các nhà thế-gia hoan-tộc mà ngày nay con cái còn thừa hưởng được cái di-sản phú hậu đó, có phải do vì tiền-nhân có kiệm ước, có tích súc không, con cháu hây giờ không biết đường kiệm ước tích súc, thì ngày sau của con cháu lại phải đến nghiêng nghèo.

Vậy thì sự dạy con cái nên dạy cách kiệm-ước làm đầu, gia đình hay ở, chối tai tay người đàn bà trước; người đàn ông dù có biết kiệm ước, nhưng còn nhiều việc, không chầu đảo bằng như người đàn bà, công việc tế toái trong nhà, nếu như được người đàn bà có tính kiệm-ước, thì con cái tôi đòi đều nối theo cái gương tốt ấy cả. Kiệm ước không phải là nghĩa hà tiện, mà thực là cái bổn sắc của sự chất phác.

Ở về cái thời-đại mới mẻ này, phần nhiều người đương ham hố đua bơi sự mới sự lạ, dun dủi nhau sành ăn sành quần, khoe chỗ ngồi, tranh chỗ đứng, lòng người xao xác lo về cái vỏ hơn cái ruột, cho nên tập tành những thói xài-phí chơi bời cho là văn-minh; con nhà học-trò chưa có sự nghiệp gì, cha mẹ cũng chiều chuộng cho lũ lượt trường bắt sạp ca, nay thức áo nay, mai thức áo nọ, còn có công nào mà học tập; bọn thiếu nữ là một hạng người tương lai sẽ làm vợ làm mẹ, có cái trách-nhiệm trọng yếu, chủ trương một gia đình, nỡ nào để phóng tùng không day vẽ cho vào khuôn vào rập, kịp đến thành nhân, phỏng còn ngăn đón làm sao cho nổi; dù con trai, dù con gái đương khi thơ dại ở trong nhà cái tình nhu mì đối với bà mẹ, có lẽ mật thiết hơn là đối với ông cha; nếu các bà mẹ mà biết cái nghĩa-vụ của mình, thì dù giàu sang đến bực nào trước hết cũng phải có cầu lao kiệm ước, rồi sau mới hưng khởi gia đạo, nỗi, gia định là tự tay mình chủ trương, khi trước thế nào bây giờ lại không giữ được cách nệ nếp cũ, lại bỏ theo thói đời xa xỉ, có mấy cũng đem trang sức cho con làm dáng làm dang, thành ra hư văn phù hoa thì nhiều, mà thật sự chất phác ngày một kém đi, phàm đứa con trẻ cốt dạy cho biết đường tiết kiệm là khó, còn ăn sung mặc sướng, thì khi đã lam ra tiền bạc, tự khắc là biết dủ diệu, hà tất phải bày kiểm trước. Người ta thường có nói rằng: gia phong, là khen cái thói nhà của người ấy có điều-độ; ai bảy cái điều độ ấy ra? Chính là người khéo biết kinh lý gia vụ, mà kinh lý gia vụ khéo là nghĩa phải biết đường kiệm ước đó; tục ngữ lại có câu: ông cai nhỏi, bà cai oi, nếu cai oi để lắng thì đủ nhỏi mấy cá mà hãy còn.

Đạm-Phương nữ-sử.

NẤU RƯỢU BẰNG GIẤY

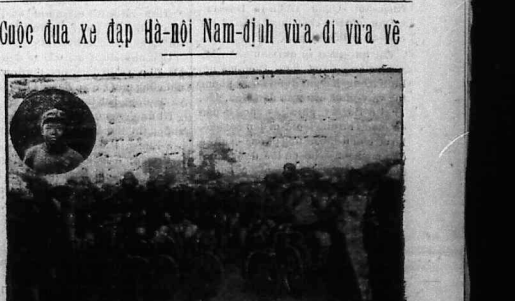
Giấy lộn xưa nay dùng được nhiều việc, điều ấy hẳn ai cũng biết. Nay lại có hai nhà hóa-học nước Anh đã tìm được cách dùng giấy lộn mà nấu rượu. Hai nhà ấy dùng một thứ vi trùng làm cho bánh giấy thì được rượu. Nhưng rượu ấy chỉ dùng trong kỹ-nghệ được thôi, chứ đem uống thì cái vị không ngon lắm.

TẠI LÀM SAO BÓNG ĐÈN ĐIỆN dùng được ít lâu lại thành đen?

Tại làm sao bóng đèn điện dùng ít lâu lại đen lại? Có người bảo ấy bởi có hơi của thủy-ngân dùng trong máy thụt khí trời ở bóng đèn ra nó làm cho bóng đen đần đi.

Người thì bảo không-khí trong bóng đèn có dưỡng-khí, hoặc ở khí-trời còn sót lại, hoặc ở hơi nước dính ở bóng đèn, hoặc ở cái xợi giây tóc mà ra. Cái dưỡng khí ấy gặp giây tóc cháy đỏ bỏng, thì dựng nên một chất gọi là than-dưỡng. Chất than-dưỡng gặp bóng đèn mất hơn giây tóc, thì phần chất ra mà đậu ở trên thành bóng. Vậy không-khí còn sót lại nhiều bao nhiêu thì bóng đèn lại chóng đen ngần ấy.

Cuộc đua xe đạp Hà-nội Nam-định vừa đi vừa về

Ảnh chụp theo kính Instantané của hiệu Hương-ký.

Đây là ảnh những người dự-thi, lúc khởi hành ở đường xuống Nam, cách nhà ga-ga 200 thước. Tiếc rằng người được giải nhất là M. Le Stum, h không có ở trong này vì lúc đi thì đến chậm, mà lúc về thì đi tắm nguội, ở hồ trường xe đạp, không kịp chụp được ảnh đứng riêng.

Đâu người đứng ở trong cái vòng tròn bên tay trái là người được giải thứ hai tức là Nguyễn-văn-Bổng, bản-quán tưởng nên in ảnh vào đây để khuyến-khích người mình nên nhiệt-thành về các cuộc thể-thao vậy.

NHÀN ĐÀM

Mấy quả phật-thủ

Ôi trời ơi ! thầy dấm chết tôi rồi ! Tôi van thầy !

Ô lạ ! ai kêu thế nhỉ ? Giữa lúc quang-thiên hóa-nhật này mà có kẻ nào cả gan bạo ngược thế nhỉ ? Bỏng lại nghe :

Uych! Uych!... Tống luôn cho mày mấy quả phật-thủ nữa cho thối ngực mà biết tay ! Cha chúng bay ngâm sương đứng mà coi chúng bay đây à!... Uych ! Uych !

Ô quái lạ ! nhìn đi trông lại mãi, khi đi đến gần một quãng đắp đê kia, thấy một lũ cùng-dân lưng cao khố đen, mặt võ minh gầy, hình dung tiều-tụy, kẻ nện, người đắp nom tủi nhục. Một chàng nào đó, áo quá gối, thắt lưng dài, tay cầm cái roi dương quật thảo cỏ ghê phạm.

Nhìn kỹ... À, à một cậu công-sai phải rồi, cậu đứng ốp đê phải rồi. Cái *cần cậu cơm* của cậu buông thả vào trong cái bể khổ của những kẻ dân lụi, không cần mồi, nên cậu tức, cậu giận, cậu phát khùng, cậu đâm cáu, cậu lăm ngay cái tay từ-bi mà cứu với kẻ bị lụt đó chăng. Ôi phật-thủ, ghê cho cái quả phật-thủ của cậu quá chừ ! Phù-sơn

Tin sau cùng

Tòa nội-các mới nước Đức

Tòa nội-các mới do ông Albert chủ-trương xem chừng cái phương-châm không khác tòa nội-các Stresemann.

Một cuộc đấu võ

Ở New-York có tin đến nói rằng trong một cuộc đấu võ ở trường Madison Square Gardens, đến keo thứ mười hai thì võ-sĩ Sikki bị Morlolk đánh đổ. Hai bên cạnh tranh dữ dội lắm.

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 24 độ
15 giờ 26 độ

Giá bạc.—Kể từ ngày 27 Novembre 1923, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 9 f. 85.

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 27 Novembre 1923* : 3 /. 55. — 5/. 1915 1918 71 — 4/. 1918 58. 9 /. — 3/. 1920 85 82. — 6 /. 1920 87.

Quan Thống-sứ đi Bắc-kạn. — Quan Thống-sứ Bắc-kỳ đã lên Bắc-kạn ngày chiều chủ-nhật vừa rồi cùng với quan nguyên Thống-sứ Simoni. Ngài sẽ lên đến hồ Ba-bể để khánh thành cái nhà khách-sạn mới dựng ở đó và sẽ trở về Hanoi trước ngày 30 này để dự Hội-đồng chính-phủ thường-trực.

Quan Nguyên-soái đi thanh-tra. — Quan Nguyên-soái Delbecq coi đạo quân pháo-thủ Đông dương đã xuống tàu *Orénoque* để đi thanh-tra các đồn ở Nam-kỳ và Cao-miên.

Cuộc diễn-thuyết của hội Địa-dư. — Tối hôm qua hồi 9 giờ hội Địa-dư đã mở cuộc diễn-thuyết tại nhà Nhạc-hội. Quan Thiếu-tá Dussault chánh sở Địa-chất học diễn về các dân cư ở Bắc-kỳ phía Tây và Ai-lao.

Các qui-quan và qui phu-nhân đến nghe giảng đông lắm. Diễn-giả nói luôn trong hai giờ đồng hồ về phong tục và y-phục của các dân Mán, Mèo, Thái ở Bắc-kỳ phía Tây cùng là dân cư mạn Thượng-lào. Nói đến hạt nào, lại có chiếu ảnh những phong-cảnh và dân cư hạt ấy cho cử tọa được mục-kích để hiểu. Thật là một buổi diễn-diễn-thuyết có ích lợi cho sự học vấn vậy.

Tòa án cai-trị. — Đến ngày thứ tư 5 Décembre hồi 8 giờ sáng, tòa án cai-trị sẽ họp tại tòa Thượng-thẩm có quan cố-vấn Piéau chủ tọa.

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES »
mỗi gói. 0p.08

Thuốc STIC « HAVANE »
mỗi gói. . . . . . 0 . 10

Thuốc STIC « ANGLAISES »
(Thanh-hương) học vào hộp
hàn kín, mỗi hộp hai mươi
điếu. . . . . . 0 . 20

Hội Khai-trí Tiến-đức. Đến chủ-nhật 2 Décembre này, Hội mở cuộc thi trống quân, thi chọi gà, chọi chim và thi đèn.

Thi trống-quân ai được giải, thưởng 15 p,

Thi đèn thì có những giải thưởng sau này :

1 Giải nhất. . . . . 15 $
1 » nhì. 10
2 » ba. 5
2 » tư. 2
4 » năm 1

Thi chọi gà và chọi chim họa-mi

Giải nhất : 1 cân chè (8 bao), 8 vuông nhiễu-điều, 1 cái bằng.

Giải nhì nửa cân chè (4 bao), 4 vuông nhiễu điều, 1 cái bằng.

Giải ba : 2 bao chè, 2 vuông nhiễu điều, 1 cái bằng.

Ai muốn dự mấy cuộc thi ấy, nên viết thư hoặc đến biên tên trước ở Hội Khai-trí từ nay đến chiều ngày 1er Décembre, rồi đúng ngày 2 Décembre từ 3 giờ chiều cứ việc lại nhà Hội mà thi, trừ thi đèn thì vào đúng 8 giờ tối.

Rạp chớp bóng

FAMILY-CINÉMA

29, 31, phố hàng Buồm

HANOI

CHƯƠNG- RÌNH TRONG TUẦN LỄ
Từ ngày 28 đến 30 Novembre 1923

Diễn hồi thứ nhất và thứ nhì về phim

LA PRAIRIE ROUGE

Là một phim phiêu-lưu liêu-thuyết rất cảm-động tài-tình chia làm 7 hồi

(Mỗi tuần lễ từ thứ tư đến thứ sáu chiếu hai hồi)

2100

Cuộc đua xe đạp chạy Nam-định vừa đi vừa về. — Cuộc đua xe đạp ngày hôm chủ-nhật cả thảy có 36 người vừa Tây vừa Nam đến dự thi, tên và số của mỗi người giản ở dưng như sau này :

1 Boyé, 2 Le Stumph, 3 Monschin, 4 Mossonnier, 5 Fauconnet, 6 Marc, 7 Ettori, 8 Jean Victor, 9 Progin, 1 Le Meur, 11 Bồng, 12 Cousin, 13 Monserat, 14 Moreau, 15 Pen Pennic, 16 Paris, 17 Navare, 18 Maron, 19 Lé, 20 Sỹ, 21 Đường, 22 Jardon, 23 Ferrière, 24 Cồng, 25 Long, 26 Li Tsoe, 27 Đào, 28 Lebon, 29 Apperé, 30 Nhan, 31 Koay, 33 Lautard, 33 Hội, 34 Gué, 35 Lam, 36 Sách.

Cuộc đua này rất là khó, vì hôm ấy trời lại hơi mưa phùn, đường thì nhiều chỗ ướt lắm.

Lượt ở Nam-định về, chạy vóc chừng hơn trăm kilomètres thì 12 người vì đói, vì mệt, vì ngược gió mà phải bỏ ở giữa đường, là 9 người Tây và 3 người Nam. Ở Phù-lý thì Le Stumph đến trước, rồi 9 phút sau mới thấy Bồng, Ettori và Moreau tới nơi. Sau Bồng bỏ hẳn hai người này mà đuổi chừng 15 kilomètres thì vượt được Le Stumph. Từ đó về đến trường xe đạp ở Hanoi thì Bồng cứ đi đầu, khi gần hết vòng rưỡi thì Le Stumph mới vượt lên trên mà được nhất.

Bữa thi xe đạp, quan Toàn-quyền đương đi ô-tô chơi ở đường cái quai, ngài thấy xe đạp thì thì ngài dừng xe lại để cho người thi được tự do đi. Như vậy ngài thật có lòng khuyến khích cuộc thể-thao này lắm vậy.

Tính ra thì Le Stumph và Bồng chạy hết có 7 giờ 7 phút mà mỗi giờ thì được 26 kilomètres 14 /.

Giải nhất được một cái xe đạp mới giá 80 p. và 40 đồng bạc thưởng, giải nhì cũng một cái xe đạp giá hãy nhiều và 20 đồng bạc thưởng.

Những người được giải ba trở xuống thì thứ tự như sau này :

3 Ettori, 4 Marc, 5 Moreau, 6 Cồng, 7 Progin, 8 Monserat, 9 Maron, 10 Pen Pennic, 11 Fauconnet, 12 Jean Victor, 13 Đường, 14 Sẹ, 15 Cam, 16 Apperé, 17 Long, 18 Mouchin, 19 Mans, 20 Li Tsoe, 21 Long.

Ngạch quan lại. M. Ng-hữu-Ích, tổng-đốc hạng nhì tỉnh Sơn-tây được phép nghỉ một tháng tại Hà-đông, kể từ ngày 1er Décembre 1923.

M. Hoàng huy-Chi, án-sát hạng nhì tỉnh ấy được quyền tuần-phủ cho đến khi có quan chức tuần-phủ thực-thụ.

M. Vũ-bá-Tôn, thừa-phái hạng nhất huyện Phù-cừ (Hưng-yên) và M. Đỗ-như-Hải, thừa-phái hạng tư tại huyện Trực-ninh (Nam-định) được phép đổi lẫn cho nhau.

M. Đỗ xuân-Hoạn, thừa-phái hạng nhì phủ Đoan-hùng (Phú-thọ) được tư chức.

M. Ng-kỳ-Xương, thừa-phái hạng nhất huyện Gia-lộc (Hải-dương), đổi đi Đoan-hùng.

M. Ngô-tấn-Sơn, thừa-phái hạng năm tại đinh quan bang-tá Cẩm-sơn châu Sơn-động (Bắc-ninh), nay đổi đi huyện An-lão.

M. Lê-v-Tu, thừa-phái hạng ba ở Hải-phòng, đổi đi Cẩm-sơn.

M. Trần cảnh-Tiến, thừa-phái hạng năm huyện Yên-mô (Ninh-bình), nay đổi đi Hải-dương.

HỘI-CHỢ LẦN THỨ NĂM
sẽ mở từ 2 đến 16 Décembre tới nơi này.

Tòa án Trừng-trị. — Chiều hôm thứ hai, Tòa-án Trừng-trị xử nhiều việc lắm. Trừ hai việc đăng sau này còn toàn là những việc tầm thường cả :

Việc lấy xe của công-ty xe hỏa Vân-nam — Nguyễn Hoàng-huy-Lan là ký ga của công-ty xe hỏa Vân-nam phát về cùng với Nguyễn-huy-Lượng ký ga *xe-hỏa đường nhà nước* đóng thu về ở ga Hanoi, và Bùi-văn-Tô bán hàng quà ở trên xe-hỏa ba tên thông đồng nhau lấy xe của công-ty.

Hoàng-huy-Lan biết chuyến xe nào không có người soát vé đi thì cứ phát vé cho hành khách đi từ Vĩnh-yên đi Hanoi những vé không rập dấu in và số xe khi hành khách tới Hanoi trả vé thì Nguyễn huy-Lượng soạn những vé không rập ấy giao cho tên Bùi văn-Tô đem lên Vĩnh-yên trả cho Hoàng-huy-Lan, mà phát cho hành khách lần nữa lấy tiền chia nhau. Tòa phạt Hoàng-huy-Lan, Bùi-văn-Tô mỗi người 6 tháng tù và Ng-huy-Lượng 5/0 quan.

Việc mạo xưng là khán-hộ lừa người lấy tiền. — Tên Dương-văn-Cẩm tức Thao trước làm khán-hộ nhà thương tỉnh Hưng-yên sau vì có lỗi đã phải bãi chức. Nay không có việc làm đến ở trọ nhà cậu Nguyễn-văn-Oánh là người quen, nói đối là mới đổi về làm ở nhà thương. Bảo-hộ, cứ đến giờ thì đi làm mà những giờ về thì lại về nhà trọ. Được ít lâu nó bảo cậu Oánh ở nhà thương có khuyết mấy chân khán-hộ, nếu muốn vào làm thì lo lấy 50 đồng để lễ quan. Cậu Oánh tưởng thật xin nhà số bạc ấy đưa cho tên Cẩm. Cậu Oánh lại giật hai người bạn nữa để nhờ xin cho bạn mỗi cậu một chân khán-hộ ăn công nhật. Cậu Phúc đưa 15 đồng, cậu Giục đưa 20 đồng. Khi tên Cẩm nhận tiền rồi, đưa các cậu ấy đến phòng cho thuốc làm phúc ở Phủ doãn bảo để đi nói với quan. Đến nơi nó trèo lên gác, để mũ lại trên ấy rồi xuống bảo các cậu kia cứ về, để nó nói với quan rồi. Mấy hôm sau Cẩm làm một cái giấy đóng dấu nhà thương gọi cậu Oánh đến làm việc, nhưng khi đến thì nó lại nói đối là quan đi, vắng hãy về đợi ít lâu. Sau mấy người kia đã ta thì mới biết là tên Cẩm lừa người lấy của, mới đầu đơn đi thưa, tên Đặng-văn-Cẩm bị kiện lại đổ dây cho Trương-văn-Tỉnh là lính gác nhà thương. Tòa phạt tên Đặng-văn-Cẩm 6 tháng tù còn người lính gác nhà thương thì được tha vì xét ra là bị vu oan.

Một sở bảo-chế Trung-ương của Y-tế-cục. Nay dự định lập-kỳ một sở bảo-chế Trung-ương cho Y-tế-cục, chủ ý để cấp các thứ thuốc và những đồ buộc, cùng các khi-dụng trong nghề giải phẫu cho các bệnh viện của bảo-hộ Bắc-kỳ.

Viên chức trong sở ấy có : một viên bảo-chế người Âu-tây, một viên giám-thị (surveillant) người Âu-tây, một hay là mấy viên bảo-chế Nam, các viên thư-ký Nam, các thợ thuyền và cu-li,

Người giám-thị Tây sẽ giúp cho người giữ việc kê-toán trông nom các sổ sách của sở Bảo-chế.

NHẬT CỬ LƯỠNG TIỆN

Bỏ ra có 1 $ 00 ở xa 0 $ 20 cước nữa) mà vẫn mua được một vật rất ích-lợi, vừa giúp được hai việc đại-công-ích, là mua sách CHÍNH-PHẢI-YẾU-LƯỢC, vì bản được lấy soạn-giả sẽ để ra một phần lớn công vào Ân-tri-viện, một phần nhỏ giúp các tăng bị tàn phá bởi Phật trong khi chiến-tranh. Sách ấy gồm hết cả các điều chính-trị pháp-luật mà dân ta cần phải biết.

Phải Thống-sự đã nhận là sách có ích, vừa rồi có thông-tư đi các tỉnh để giới-thiệu với quan dân.

Sách bán tại nhà soạn giả là :

M. NGUYỄN-VĂN-ÍCH

61, Boulevard Harmand, Nam-định

và các hiệu sách sau này :

Hanoi. — Đồng-kinh-ấn-quán, 80, hàng Gai.
Thái-bình. — Nam Ba, 88, phố Bố-nhì.
Bắc ninh. — Vinh-Sinh, 164, phố Tiền-An.
Hải-dương. — Xuân-Khê, 25, phố Đông-môn.
Hưng-yên. — Tại nhà bán Sup-16.
Nam-định. — Hội Ký, đường Carreau và Thịnh-Tâm, 26, Francis Garnier.

Ai mua buôn sẽ có hoa-hồng. 3714

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay tòa Thượng thẩm xử những việc sau này :

Mua đồ ăn cắp — Đỗ thị Chi làm nghề thử bạc ở phố hàng Bạc phải tòa án Trừng-trị Hanoi phạt 2 tháng tù được tòa Thượng-thẩm tha, vì xét ra vì không biết đồ gian mà mua phải.

Ăn cắp và âu đả. — Tòa Thượng-thẩm xử án tòa án Trừng-trị Hanoi phạt Hoàng-v-Xuân 4 tháng tù và án tòa án Trừng-trị Nam-định phạt Tạ văn-Tảo tức Ng-v-Lục 1 năm tù về tội đu đả và ăn cắp và phạt hai tên ấy thêm tội biệt xứ chung thân nữa, vì trước đã can án nhiều lần.

Một ăn m thật với mật-thám giả lừa người lấy tiền. — Tên Đặng-v-Hiến trong khi hãy còn làm mật-thám có thông đồng với một tên thủ hạ là Liễn, tự xưng là mật thám đi lừa một người nuôi vịt lấy tiền, là việc mà trong báo đã đăng mấy lần rồi thì tòa án Trừng-trị Hanoi phạt 3 tháng 1 ngày tù. Nay tên Hiếu xin chống án thì Tòa Thượng-thẩm xét lại y án trước, còn tên đồng đảng thì không chống án.

Việc lĩnh trương cơm tù. Sáng hôm nay, hồi 9 giờ tại tòa ba phủ Thống-sứ đã cho đấu giá những trương cơm cho những người Âu-tây bị giam tại nhà pha Hanoi từ 1er Janvier đến 31 Décembre 1924. Những người đến đấu giá là :

MM. Nguyễn-đăng-Thu	72 p.	00
An-Yêng	76	20
Hop-Seng	76	80
Hop-Ky	82	90
Tong-Seng	86	70

Vậy M. Ng-đăng-Thu được tạm thầu.

Trường So-học yếu-lược. — Tại làng Giao-phong, phủ Nghĩa-hưng, tỉnh Nam-định nay mở ra một trường Sơ học yếu-lược.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi xin thay lời thân-mẫu và các em chúng tôi kính ta các cụ, các ông, các bà có lòng tử-tế hỏi thăm, gửi đồ phúng viếng, và đi đưa đám thân-phụ chúng tôi là :

M. NGÔ-QUÝ-CHẤN
Tri-huyện Yên-mỹ

Ngày hôm 24 Novembre mới rồi.

Trong khi bối rối có điều gì sơ-xuất xin các cụ, các ông, các bà thứ cho.

Ngô-văn-Chính
103, Phố hàng Mã-may, Hanoi

Tiền tự-tuất. — Cấp 4 p.50 tiền tử-tuất, giao cho Chu v-Tiếp, là kẻ tự Chu-v-Bài, chánh bát phẩm thừa-phái hạng nhì hồi hưu, là thế ngày 27 tháng 3 năm 1923.

Cấp 3 p.75 tiền tử tuất, giao cho Trần-thị-Trác là vợ góa Nguyễn-viết-Nhuận, tùng cửu phẩm văn-giai (9 — 2), thừa phái hạng năm ở Hà-nam, là thế ngày 14 tháng 11 năm 1923.

Ngạch Học chính. — MM. Phạm-huy-Liễn và Hà-v-Bích, có bằng Sơ-học Pháp-Việt, trợ-giáo phụ là ở Vĩnh-yên, đều được thăng trợ-giáo lập sự, kể từ ngày 1er Novembre 1923.

Phòng khám bệnh
của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hòa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.
3502

Việt-Nam Thanh-niên hội. — Hội V. N. T. N. nguyên là chi-thuộc hội Khai-trí-Tiến-đức, nên các quan viên trị-sự hội K. T. đã tỏ tình thân ái mà ưng thuận cho ông P. Monet đưa hội-viên Việt-Nam vào xem không mất tiền ngay hôm khánh thành của quý-hội. Về tấm bảo tâm đó, hồi ba giờ hôm kia, hội-viên V. N. T. N. ngoài 100 người đã vui vẻ đến xem cuộc đấu-xảo mỹ-thuật và những cuộc du-hí, và nỉ lấy đều ngợi khen cái lối xếp đặt hoàn toàn của các quan viên trị-sự hội K. T. Thiếu-niên Việt-Nam đã nhờ cuộc du-quan ấy sinh lòng phấn-khởi hội-phẩn về những kết-quả viên-mãn đã do sự mở-mang tài năng và quốc-túy quý-hóa của Việt-Nam ta và nhờ ở lòng quảng-đại nước Pháp đặt-dụ ta lên đường tiến-bộ, hội họp ta cho hành đạo-thể, và đem khoa chính-trị, môn cách trí, đem tài tổ-chức quang-minh rèn-tập cho những tư-cách hay của ta trở nên hoàn-mỹ.

H. V. N. T. N. lai cảo.

Ngạch tuần-cảnh. — M. Đặng-v-Miện và M. Ng-v-Phúc, nguyên cựu-binh, đều mông bổ lính tuần-cảnh Hà-đông.

Ngạch Nông-chính. — M. Ngô-khắc-Châm, nông cán tập sự, nay mông thăng nông-cán hạng sáu.

Việc giết người. — Quan Dự-thẩm Hanoi đã ấy quyền chủ sở Mật-thám xét về việc lũ tên Thuận và đồng đảng phạm tội đánh chết người.

Bắt được cá bọn. Lũ tên Thuật ở làng Bang-tiên, huyện Vũ-tiên, tên Lạc, tên Tuân, tên Phương ở làng Đông-doài, huyện Vũ-tiên, tên Mẹ tức Cao ở làng Bích-kê, phủ Kiến-xương, tên Bính-chai ở làng Quán hành, tên Nan ở làng Lai-tri, tên Hương Ham, tên Quan Đô, tên Khuyện quán làng Xuân-bảng, phủ Kiến-xương, tên Lý Tu tức Chau quán làng Liên-khê phủ Thái-ninh phạm tội ăn cướp ngày 13 Novembre tại nhà Ngô-mại-Tinh ở làng Dương-thu, tổng Đại - hoàng, huyện Tiền-hải, tỉnh Thái-bình thì nay đã bắt được cả, giải nộp quan Công-sứ tỉnh Thái-bình để làm án. Sở Mật thám lại bắt được cả những tang vật như là đồ sứ, nồi, đồng, vân vân ở nhà hai tên Me và tên Do.

Cái nạn bàng nạp ngày. Chiều hôm qua hồi 3 giờ 30, có một người đi xe đạp qua phố hàng Than thì đụng phải một đứa con gái nhỏ đang đi với anh nó rẽ ngang qua phố. Hai anh em đều bị thương cả.

CUỘC ĐÁNH SỐ
của Hội Bảo-trợ trẻ con Tây-lai vô thừa nhận

Hội-đồng trị sự có lời nhắc để các nhà có lòng tốt nhận bạn vẻ giúp cho bản-hội biết rằng những phiếu-cần (talon) phải giao lại giả M. Janvier, phố Delorme (Nhà Nam bảo-cô) hoặc giao cho một viên trị-sự của hội. Các phiếu cần ấy cần phải gửi lại cho tiện việc kiểm duyệt.

Những nhà gửi số mà không chắc bán được ngay, cũng xin gửi lại trả để hội lô-chức việc bán nốt các vé còn lại trong mấy ngày đấu về cuộc Hội-chợ Hà-nội

3724

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Nạn ô tô. — Hồi 3 giờ rưỡi chiều chủ-nhật ở ngã tư đường Paul-Bert và phố Harmand lại sảy ra một cái nạn ô-tô, do một người Tây cầm lái, đâm phải một người đi xe đạp và một cái xe tay. Người đi xe đạp tên là Đặng-đình-Nghệ, 39 tuổi nhà ở phố Marseille số 19, bị thương nhiều chỗ, đau nhất là ở cánh tay trái ; còn cái xe đạp của người đó vênh hẳn vành, gãy mất mấy cái tai-hoa và hãm đạp bên tay trái cũng gãy. Cái xe tay biệu P. P. T. số 63 cũng vênh hẳn bánh tay phải và gãy non chục cái tai-hoa, nhưng may tên phu kéo chạy được không can chi đến tính mệnh.

Việc này sở Cẩm sẽ cho đòi xét người cầm lái ô-tô để là ai.

Giải tù. — Chiều hôm chủ-nhật mới rồi, linh sen-đầm đã giải 6 người lính phạm tội đã thành án đi chuyển xe lửa sau cùng xuống Haiphong và đã giải xuống tàu *Malle* rồi.

Trong số ấy thì có người linh tên là Marc phạm tội đâm viên quản sen đầm Claudot ngày trước.

Còn 26 tên phạm nữa là người Nam thì giao cho linh sen-đầm đem xuống tàu *Orénoque* giải ra Côn-lôn.

Từ trên cao rơi xuống. Sáng ngày thứ hai ở tàu « Malle » có hai người cu-li khiêng những tấm gỗ sắp để đậy cao lâu, chẳng may một người tuột tay thành ra tấm sắp và người cùng rơi cả xuống hầm. Người đó tên là Đặng-văn-Hy, 19 tuổi, quán Lạc-viên rơi xuống mạnh quá nên chết ngay lập tức. Người nhà người bất-hạnh đã lại xin xác về mai-táng.

Lại thịt lậu. — Ngày hôm nay linh cảnh-sát lại bắt được ở chợ Lạc-viên tám cân thịt, lợn bán lậu thuế không có dấu của lò sát-sinh, nên người đàn bà bán thịt đó đã phải giải vào sở Cẩm để tùy viên coi lò sát-sinh xét xử.

HÀ-ĐÔNG

Bợ-xít giết người. — Bản báo lại tiếp được bài sau này của người ở một làng bị lai hại rất ghê gớm về cái mụn bợ-xít vừa rồi :

« Kính trình qui-báo *T. B. T. V.*

Tôi xem qui-báo số thứ sáu vừa rồi, thấy ở mục thời-sự Hà-đông có bài đầu-đề là *« Chết vì bợ-xít »*, bởi tin một người trong thôn Cổ-bần xã Vũ vì xót-xa về cái mụn bợ-xít mà từ trần, các nhẽ.

Cái là lý-trưởng sở-tại, vậy xin cứ thực tường bày đầu đuôi cuộc ấy như sau này, nhờ qui báo làm ơn đăng cho được thêm rành rõ.

Nguyên người bị nạn đó, lên là Vũ, tục gọi là « ông Đàm Thêu », năm nay đã 60 tuổi, thuở nhỏ hàn vi đã trải, nên phàm các công-việc làm lụng, ông lão ấy, chăm-chỉ siêng năng, cần thận-cần-kiệm tỉ mỉ hằng thật. Nhờ vì những đức-tính tốt ấy, nên dần dần lão cũng đã kiếm được đồ bát ăn. Tuy vậy, cái tính cần-thận cần-kiệm xưa nay lão vẫn giữ in như một.

Ít lâu nay, ý chừng vì lão đã già mà sẵn lao-lực quá, nên bị ốm yếu luôn. Trong cơn làng tôi bị cái nạn bọ-it vừa rồi, lão thấy xóm diềng nhiều-nhao than-thở về chuyện bọ-xít, thì lão sốt ruột nóng lòng, tuy già nua ốm yếu mà cũng cố lóp-ngóp ra đồng thăm. Khi đã mục kích thấy cái hại, thì lão bèn chôn cả ruột, điềng cả người, vì một người siêng-năng tiết-kiệm như thế mà thấy bị công tai của tai như kia thì cái lòng xót xa đau thắc lại càng bội lên vậy.

Được mấy hôm thì có tin lão tạ-thế. Xóm diềng làng mạc ai cũng ấy nay mà cho rằng lão vì đã già ốm sẵn, lại đa mang cái nỗi đau lòng xót ruột về sự tiếc của tiếc công mà đến nỗi thế. Cứ ý tôi thì tôi cũng tưởng rằng nỗi lão vì già, vì ốm, vì cảm, vì thương tâm mà thế thật.

Cứ kể ở làng tôi năm nay, ngoài ông lão này, thì những người khóc mếu về bọ xít, ốm đau về bọ-xít cũng nhiều lắm. Nhưng được các quan trên hiện dương sẵn lòng tìm cách cứu-tế cho dân chúng tôi, vậy chắc những cảnh thống-thảm ấy nhờ ơn quan trên rồi cũng trừ đi được.

Đỗ-văn-Đăng
Lý-trưởng làng Mai-lĩnh »

BẮC-NINH

Trường Thư-ký. — Những học trò thi thư-ký các làng đã được trúng tuyển tất cả là 54 người cứ theo đó cao thấp đăng tên như sau này :

MM. 1. Trần-v-Cau, làng Đại-toán ; 2. Ngô-hữu-Niên, làng Trang-liệt ; 3. Tô-v-Việt, làng Phi-liệt 4. Ng-v-Diêm, làng Dương-liệt ; 5. Trần-v-Di, làng Dương-liệt ; 6. Lê-văn-Y, làng Đông-dâu ; 7 Chu-đình-Châu, làng Hội-phụ ; 8. Trần-v-Tam, làng Giaphụ ; 9. Ng-v-Triện, làng Lăng-mạn ; 10. Hoàng-v-Can, làng Ngọc-lôi ; 11. Vũ-v-Thung, làng Đại-dương ; 12. Lê-đình-Luyện làng Hiền-ngang ; 13. Ng-v-Thạc, làng Thạc quả ; 14. Cao-văn-Ngu, làng Phù-thị ; 15. Phạm-v-Tiến, làng Vĩnh-an ; 16. Vũ-trọng-Quí, làng Mão-điền-đông ; 17. Lê-tiến-Viên, làng Trọng-liệt ; 18. Đinh-v-Thinh, làng Khúc-lộng ; 19. Ng v Quyện, làng Vân-điền ; 20. Đặng-đình-Mai, làng Gia-quất ; 21. Trần-v-Thiệp, làng Bảdương ; 22. Ng-tiến-Trà, làng Đannhiễm ; 23. Vương-bá-Hiền, làng Đạidoàng-doài ; 24. Phạm-v-Nguyên, làng Hà-vĩ ; 25. Chu-v-Phái, làng Khúclộng ; 26. Ng-văn-Ngân, làng Hà-lỗ ; 27. Ng-học-Hải, làng Mai-hiện ; 28. Lê-mạnh-Khoa, làng Ngọc-lôi ; 29. Ng-v-Điện, làng Phù-dực ; 3 .. Ngô-huy-Ất, làng Mão-điền-đoài ; 31. Phạm-tiến-Đức, làng Khúc-lộng ; 32. Ngô-văn-Long, làng Hạ-dương ; 33. Phạm-kh-Phúc, làng Ngâm-điền ; 34. Vũ-v-Tau, làng Vinh-an ; 35. Vũ-v-Thi, làng Đạo-chân ; 36. Lê-v-Huỳnh, làng Xuân-cầu ; 37. Lương-gia-Tôn, làng Hữu-ái ; 38. Ng-ba-Đào, làng Phụng-dị ; 39. Phạm-văn-Đào, làng Phù-lãng ; 40. Nguyễn-hữu-Tiến, làng Phù-mẫn ; 41. Ngô-ngọc-Trạch, làng Đa-vạn ; 42. Tạ-đình-Tinh, làng Bồsơn ; 43. Lê-v-Bài, làng Hạ-dương ; 44. Ng-khắc-Hanh, làng Phù-dực ; 45. Đỗ-minh-Công, làng Oanh-lâm ; 46. Lê-Tinh, làng Khúc-lộng ; 47. Điêmtrọng Lâm, làng Bồ-sơn ; 48. Vũ-văn-Tiến, làng Cáp-điền ; 49 Ngô-hữu-Đôn, làng Cổ-châu ; 50. Ng-văn-Liễn, làng Thanh-sơn ; 51. Ng-v-Thé, làng Hạ-dương ; 58 Ng-thế-Chi, làng Trạcnhiệt ; 53. Ng-hữu-Khanh, làng Giaophụ ; 54. Ng-đắc-Cừ, làng Phù-mẫn.

CAO-BẰNG

Vì đâu nên nỗi. ? — Chiều hôm 24 Novembre hồi tám giờ rưỡi ai đi qua sông Bạc hẳn cũng được nghe mấy câu ai-oán của bà mẹ vợ nào đó trách ông chàng rể nào kia một cách chua cay hòn giận quá lắm. Hỏi ra mới biết là chàng vì bạn mê cờ bạc mà đã bỏ con thơ vợ dại không chút đoái hoài, cực chẳng đã nên bà phải oán trách làm vậy đó. Ôi cờ bạc !

T. X. lai cảo

(Xem trang thứ ba, cột thứ năm)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Tủ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Cố tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc nhiều hình lạ, làm trò cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Savon Cadum

Savon tinh anh, thơ

SAVON CADUM

thì lấy làm hữu ích cho vệ-sinh của người.

Và lại savon này tiện lắm, gì người ta dùng nó tới cùng, không hề chắc nào, mà lại lâu giải bằng hai cục savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là Hai quan tiền Langsa.

2 f. 00

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đen bọ, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng dùng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực,

2017

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui khách xem báo thấy có lời rao-cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ: 3

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính;

Ed. MONTÈS,

51, Rue Paul Bert, Hanoi.

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tức là Nội-các phụng lời chân phê rằng :

Chiếu nay đã được phàng của MONTÈS qui ông, có chỉ nên một thứ rượu bổ đề tăng ngự dạng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lạc phê thị gửi cho qui được phàng chế-ông để tỏ thanh-giá.

Khâm thử.

內閣恭錄

以表樂善循例此批示資食用俾免滯阻之衛生主義有裨益

敕曰：據內閣大學士奏稱，有製造藥酒商人某，呈進藥酒，試驗屢次，頗覺補益，請頒賞字樣，以廣銷路，等因，朕惟醫藥關係

光緒三年五月初七日內奉

•Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

HỘI CHỢ HANOI

Hiện DENIS FRÈRES sẽ bầy tại Hội-chợ ở gian nhà số 8, các thứ phẩm, hiệu « CON-GÀ » của công-ty C. N. N. C. chế ra.

Bên Pháp, cạnh chế các thứ phẩm càng ngày càng tận-tới; mà thứ phẩm hiệu « CON-GÀ » lại có phần tối hơn các thứ phẩm trước khi chiến-tranh.

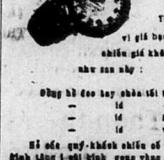
Bản-hiệu muốn hiến các quý-khách để ai nấy đều được am-hiểu, nên ngày khai Hội-chợ, bản-hiệu có cử một nhà hóa-học chuyên-môn nhuộm thử các thứ vải, lụa để công chúng xem.

Vậy kính mời các quý-khách đến xem, bản-hiệu sẽ vui lòng chỉ dẫn mà không lấy tiền.

DENIS FRÈRES

Cần bạch.

5721

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái **1$00**

Thưa các quý khách, những đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá bạc nên 8 quan nên chẳng tôi xin bớt giá mỗi cái 1$00. nếu chiếu giá không bởi thời xin kiểu cái kính giọng vàng sẽ xếp xin xem như sau này :

Đồng hồ đeo tay nhãn tốt thấy giờ		giá trước	8$ 40	nay	6$ 40
—	lối	— số kim tự	6 00	—	5 00
—	lối	kim thép và kim vàng.	4 50	—	3 50
—	lối	vuông khực xinh	3 20	—	2 50

Nếu các quý-khách chiếu số cho 1 cái mà không bởi giá, chiếu giá trước thời xin kính tặng 1 cái kính giọng vàng tốt mới và 1 cái hộp kính aluminium và cái tiêu dưới nữa. Xin chiếu số cho.

TONG-YUNE-TAI

49, Phố hàng Ngang, HANOI

3843

PHÙ-CỪ (Hưng-yên)

Sắp mở thư-viện — Trường Pháp-Việt kiểm bị tài truyện-ký này sự học it lâu nay nghe chừng đã có chiều tấn tới, vì số học trò ngày nay tựu học cũng đã được một số khá nhiều, đó thực là một điều đáng mừng cho cái tiền đồ tiến-hóa ở chốn hương thôn vậy. Nhưng có một điều đáng nên chú ý là học trò đi học thường khổ vì nỗi không có sách dùng, vì xa cách tỉnh thành trong khi cần một bộ sách gì dù sẵn tiền chưa để mà mua ngay được, nước đường tấn tới của học trò, có đó cũng là một cái trở lực rất lớn, vậy các nhà có cái chức trách giáo dục và các nhà trí-thức há chẳng nên lưu tâm mà tìm phương giải quyết cái nạn đó đó ru?

Ông Doãn duy-Thông là chưởng giáo trường ấy cũng đã hiểu rõ cái lẽ đó, nên đã rắp định lập một cái thư-viện, mua đủ các sách cần dùng cho học trò học và xem để đủ cái sức đi thi lấy bằng Sơ-học tốt nghiệp. Nghe đâu đã có tỏ bày ý kiến cùng quan trên và quan huyện sở tại thì các ngài đều lấy làm vui lòng lắm; chắc thế nào các ngài cũng sẵn lòng tán thành cho.

Việc này thật là một việc công ích, muốn cho thật được có cái hiệu-quả mĩ-mãn hoàn toàn, cố nhiên là phải trông cậy vào cái thịnh tâm tán thành của các quan, nhưng cũng lại phải mong cậy ở cái nhỏ-lâm lạc-trợ của các nhà kiểu thức trong hạt mới nên vậy. Mong lắm thay.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG BÌNH

Sắp mong thoát khỏi ra vòng tiết-luỵ! — Vừa rồi trong số trong-tù giam tại đề-lao trốn mất hết một tên, quan trên thông-sức cho các xã thôn trong hạt-hạ trốc-nã, hiện nay đã bắt được rồi

Sự canh gác trong trường-binh rất là nghiêm nhặt, việc này mà xảy ra, không phải là vì người giữ-ngục bất-cẩn, chính là vì tên tù này lập cái kế rất diệu. Một buổi sáng kia, nó rên

(Xem trang thứ tư).

HỘI-ĐỒNG-ICH

đang giải-tán

LỜI BÁ CÁO

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích :

Ông bà nào có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích, là Hội cho vay và giữ ống đề giành, hiện đang giải-tán, thời xin đem ngay lại, hay là gửi recommandée như giấy-thép ngay lại cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở phố Jauréguiberry (Giốc Hàng-Kèn) số nhà 3, Hanoi, những sổ gửi tiền cùng các biên-lai lại để tiện dự định việc giả tiền.

Khi nhận sổ sẽ có biên-lai chứng nhận.

Giải-Tán-Viên

P. Pon. E. CHATAIGNEAU.

Y. M. GRENES.

2094.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Hội Sán-nhiên-đài họp Đại-hội-đồng bất-thường

Đúng 2 giờ chiều hôm chủ nhật 9 Décembre 1923, xin mời các ông, các bà hội-viên hội « Sán-nhiên-đài » đến họp Đại-hội-đồng bất thường tại nhà hội ở ngõ hàng Mã-mây, số nhà 78, tỉnh Hanoi.

Le Conseil d'Administration.

Tối thứ ba 27 Novembre 1923

NHẤT THỊ QUÁN SONG ĐIỀU!

Trên cây bông nước cuốn cuộn.
Lạ cho cái sóng khuynh thành triệu người.
Khăn hồng rơi đó của ai.
Một con chỉ thắm thêu hai mối tình.

Tối thứ tư 28 Novembre 1923

TÀI HỢP BẠC TÌNH LANG

Hai chữ ân tình ước vẹn hai.
Vì ai há phải bạc cùng ai.
Duyên còn chăng nữa may còn gặp
Số sống ơ kia vẫn sống giai.

茂 MAO-SENG 盛

67, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tôi, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MÃO-THỊNH kính cáo.

Ta nên chú ý!

Độ này mới bắt đầu nóng mà đã thấy nhiều người mắc phải bệnh ngứa lở ngoài da cùng các bệnh đau xương và đau mạch máu, không biết rõi ít nữa đến mùa nóng nực thì các bệnh ấy phát ra nhiều đến dâu; và những bệnh này lại hay lây, nếu một người đã mắc phải mà không chịu chữa ngay để lây sang người khác, lâu dần lan mãi ra thì thực là một sự nguy to cho xã-hội.

Vậy ta nên chú ý!

Nên chú ý, thì làm thế nào?

Nên chú ý thì kíp dùng ngay thứ thuốc:

DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng ra để chữa các bệnh kể ở trên này. Thuốc Dépuratif Sensal này mà dùng vào xứ nóng như xứ mình thì thực không còn thuốc nào hay hơn được nữa; vì chủ-nhân đã xét nghiệm kỹ càng cái thời-tiết ở xứ này mà chế ra, như thế thì những thứ thuốc giải-nhiệt khác chế ra ở các xứ lạnh mà dùng ở xứ mình tuyệt không được hợp thời lắm vậy.

Thuốc này lại thần-hiệu đến cả chữa bệnh giang-mai kinh niên nữa.

Hiện có bán tại: Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE, 59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gô-đa trông sang.

2057

防海内河

茶名子獅泰金號正

代行年本理昂貨號貴街真痛客第價在光三室海鐵號速防請以近華認利驗人有便名街飾請令壹子若再有零拆需四茶置夫十馬各店號認準在圖督河順有內多

Bản-hiệu đã lập năm chuyên môn bán các thứ chè tầu Ô-long, Liên-tâm, Thủy-liên, tại Haiphong hiệu là **KIM-THÁI** số nhà 140, ở phố Khách, và có gửi bán ở các hiệu trong Nam kỳ, Trung-kỳ, Bắc-kỳ, đã được nhiều quý-khách ngợi khen chè của bản-hiệu thật là hảo hạng, uống rất thơm, vì bản hiệu được nhiều quý-khách có lòng tin đến mua nhiều cho.

Vậy bản-hiệu mở thêm một hiệu tại Hanoi, phố hàng Ngang, số nhà 3, để tiện cho Quý-khách lại mua, và nhân buổi đầu bản ở Hanoi, bản-hiệu có tặng thêm trong một tháng kể từ ngày 19 tháng 10 ta, các quý-khách đến mua hoặc ở xa viết thơ đến biên mua từ 1 gói 2 lạng trở lên thì bản-hiệu xin tặng riêng một gói chè rất qui ở bản-hiệu để đa tạ các ngài đã có lòng nhiệt thành với bản-hiệu, sau này xin quý-khách có mua chè, nên nhận kỹ các hiệu chè của bản-hiệu như sau này :

KIM-THÁI hiệu sư tử; **CÔNG-THÁI** hiệu kỳ-lân và **LÂM-MẬU**, tam-hỷ, ngũ-phúc, tam-nguyên.

Xin nhận cho kỹ, kẻo mua lầm chè hiệu khác thì sẽ sai như lời bản-hiệu đã nói ở trên, các thứ chè của bản-hiệu thứ nào cũng có thưởng cả.

KIM-THÁI

Haiphong, phố Khách, số 140 — Hanoi, phố hàng Ngang số 3

S6 92

NGỌC-KIỀU-LÊ

(Chuyện một người nữ-sĩ có tài nhà ngọc phun châu, lại giữ được giá trong tuyết sạch, đáng làm gương cho bọn quần-thoa. Xem chuyện này thì đủ biết rằng các bậc danh-nhân ở trên thế-giới từ xưa đến nay, đều bởi cái tinh-anh trong trời đất chung đúc mà nên, thợ Tạo hà có phân biệt nam-giới và nữ giới.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Nói xong, lại bảo người nhà đọn rượu mời *Vương-thọ* uống. *Tô-hữu-đức* vào trong thư-phòng, ngẫm đi ngẫm lại cái thư thì thấy niêm-phong rất cẩn-thận, lại có dấu kiểm đóng ngoài. Ngoài mặt đề 7 chữ « *Tô liên-sinh thân-thả khai khẩn* », dưới lại có chua 4 chữ « *Thái hậu Hầu-bạch* ». chữ viết rất tốt và đoan-chính.

Tô-hữu đức nghĩ thầm : Cái thư này trông rất kỳ-dị, tất là ở trong có duyên-cớ chi đây! chi-bằng ta hãy cứ mở ra xem trộm. *Tô-hữu-đức* nghĩ vậy, liền lấy tay lần lần mở phong thư ra xem.

Thư rằng :

« *Quyến-hữu-đệ là Lư-mộng-lê kính* « *trình Tô-liên-tiên đại-huynh:*

« *Gặp gỡ tình-cờ, duyên trời hình* « *như giun-giủi.*

« *Phân-ly phút-chốc, lòng người* « *xiết nỗi đăng cay.*

« *Mấy lời vàng-ngọc, thề bể chi* « *non, ngày nay bèn tai, vẫn còn văng* « *vẳng.*

« *Ai hay phương trời xa-cách, tin* « *nhạn vẫn tanh, nghĩ đến lúc nào.* « *bâng-khuâng như thể giấc mộng,* « *nhưng đá vàng một lời vẫng lạc,* « *quyết không nên cho là câu chuyện* « *mộng mị vậy.*

« *Cuối thu năm ngoái, được nghe* « *tin đỗ, mừng-rỡ xiết bao! sang đầu* « *xuân này, chắc hẳn chàng đã xem* « *hoa trong vườn thượng uyển.*

« *Đệ vẫn định chờ khi đại-huynh* « *về qua, để ra chúc mừng, không* « *ngờ gặp sự chẳng may, phải tạm* « *lánh nạn sang Giang nam ở nhà họ* « *Bạch. Nhà cũ khóa cửa để đấy, sự* « *khi đại-huynh tìm đến, lại thêm* « *một nỗi ngẩn-ngơ như khách Đào-* « *nguyên.*

« *Bởi vậy phải sai người lão-bộc* « *này đem thư báo tin, nếu đại-huynh* « *còn nghĩ đến cái tình tiều-đệ cũng* « *xa-mười thì xin đến Cầm-thạch-* « *thôn ở Kim lăng hỏi nhà quan thị-* « *lang Bạch thái-huyền, sẽ biết được* « *tiều-đệ.*

« *Xa-xôi nghìn dặm, lạo thảo mấy* « *hàng, giấy ngắn tình dài, xin đại-* « *huynh lượng xét.* »

Tô-hữu-đức xem xong, nghĩ thầm : Thế ra *Tô-hữu-bạc* lại kết mối nhân-duyên với nhà họ *Lư ở Sơn-đông* đây! hay là ta mạo danh đến nhận chuyện nữa? nhưng hiềm một nỗi trong thư lại dặn phải đến hỏi thăm nhà họ *Bạch*, mà nhà họ *Bạch* thì năm xưa ta đã lộ xuất bản-tướng, mặt nào còn dẫn đến làm chi!

Sau *Tô-hữu-đức* lại nghĩ thầm : Ta nghe nói *Tô-hữu-bạch* đã bỏ ra làm quan ở *Hàng-châu*, nay lại cải bổ vào tòa Hàn-lâm, chi-bằng ta đem phong thư này đến trả chàng, để chuộc cái tội của ta ngày trước. Chàng là một vị Hàn lâm hiển-quí, sau này chàng sẽ cất-nhắc cho ta.

Tô-hữu-đức nghĩ vậy, mới chờ cho *Vương-thọ* uống rượu xong, rồi gọi vào mà bảo rằng :

— Nhà-ngươi về bẩm với chủ-nhân rằng : các việc nói ở trong thư, ta đã hiểu rõ, vậy xin tuân mệnh. Ngày nay cũng không cần phải viết thư trả lời.

Nói xong, lại lấy một lạng bạc thưởng cho *Vương-thọ* mà rằng :

— Gọi là có món tiền nhỏ mọn để thưởng công khó nhọc cho nhà ngươi.

Vương-thọ nói :

— Số tiền tô-phí, chủ-nhân tôi đã cho đủ, tôi không dám nhận.

Tô-hữu-đức nói :

— Nhà-ngươi cứ cầm thêm để lấy tiền mua rượu uống.

Vương-thọ cảo tạ lui ra. *Tô-hữu-đức* sai người đó là xem bao giờ *Tô-hữu-bạch* về qua đến đấy. Lỗng nghe *Tô-hữu bạch* sắp tới thành *Kim-lăng*, định đến sáng mai thì đi sang *Cầm-thạch-thôn*, *Tô-hữu-đức* vội-vàng đặt tiệc để nghênh-tiếp. Giờ tị ngày hôm sau, người nhà vào báo *Tô-hữu-bạch* đã gần đến, *Tô-hữu-đức* thân-hành ra cửa thành đón.

Hồi lâu, kiệu *Tô-hữu-bạch* tới nơi, *Tô-hữu-đức* sai người nhà cầm cái danh-thiếp đến gần trước kiệu mà bẩm rằng :

Bẩm quan tân-khoa ! Chủ-nhân tôi có ra đón ngài !

Tô hữu-bạch cầm danh-thiếp xem, thấy tên *Tô-hữu-đức*, liền truyền dừng kiệu lại. *Tô-hữu-đức* trông thấy dừng kiệu, vội-vàng chạy đến vái chào. *Tô-hữu-bạch* cũng xuống kiệu để đáp lễ lại.

Tô-hữu-bạch nói :

— Tôi vẫn định tìm vào bái-yết, không ngờ đại-huynh lại chịu phiền ra đây đón tôi.

Tô-hữu-đức nói :

— Đại-huynh bây giờ là bậc quí-nhân, sợ đã quên kẻ hàn-tiện, cho nên phải ra đón.

Hai người chuyện trò hồi lâu, rồi cùng về nhà trọ *Tô-hữu-đức*. *Tô-hữu-bạch* nói :

Cái ơn đại-huynh giúp cho hôm trước, vẫn không dám quên, chỉ vì bận chút việc quan mà chưa kịp đến tạ.

Tô-hữu-đức nói :

Sự nhỏ-mọn ấy sá chi mà đáng kể!

Nói xong, liền dừng dậy rót rượu mời *Tô-hữu-bạch* uống, *Tô-hữu-bạch* nói :

— Lần nào đến cũng quấy quả nhiều lắm !

Tô-hữu-đức nói :

— Đại-huynh đi tới đây, chắc ngựa và đầy tớ đều mỏi mệt cả, vậy tôi xin sửa bữa cơm rau, để gọi là trọn cái nghĩa cố-nhân.

Tô-hữu-bạch nói :

— Chẳng hay cớ sao mà đại-huynh lúc nào cũng ăn-cần yêu tôi quá lắm!

Hai người cùng nhau uống rượu hồi lâu thì *Tô-hữu-đức* hỏi rằng :

— Đại-huynh đến đây lần này, chắc là vì việc hôn-nhân nhà họ *Bạch* phải không?

Tô-hữu-bạch nói :

Chính vì việc ấy! Nhưng chưa biết sự thế ra thế nào!

Tô-hữu-đức cười mà bảo rằng :

— Mối nhân-duyên ấy đã có nước cũ, ngày nay đại-huynh lại mới biền đạt, thế thì phải thành, chỉ tiếc thay cho *Lư* tiều-thư ở *Sơn-đông*, bấy giờ thật là cực-khổ !

Tô-hữu-bạch kinh ngạc mà rằng :

— Việc ấy tôi chưa hề ngỏ chuyện với ai, chẳng hay cớ sao đại-huynh lại biết?

Tô-hữu-đức lại cười mà rằng :

— Việc ấy là một việc hay! Đại-huynh lại không đáng cho tiều-đệ biết hay sao!

Tô-hữu-bạch nói :

— Đại-huynh đã biết việc ấy, tất biết *Lư* công-tử bây giờ ở đâu, xin đại-huynh chỉ bảo.

Tô-hữu-đức lại cười mà đáp rằng :

— Biết thì có biết, nhưng-khi nào lại dám khinh-thường nói ra!

Tô-hữu-bạch cũng cười mà rằng :

— Đại-huynh cứ chỉ-bảo cho, rồi đại-huynh muốn gì, tôi cũng xin vâng mệnh.

(Còn nữa)

rĩ kêu la om sòm. Người giám-ngục hỏi, nó khai rằng không biết làm sao cái chân bên hữu của nó, bị gân rút lại, không thể ruỗi thẳng ra được; một hai xin đi nhà thương; liền cho người khiêng đến nhà thương, quan thầy tử-tuốc, xét thời quả thấy cái chân của nó có co lại thật; trong lúc khám nghiệm-mà hễ động đến chân nó, thì nó làm ra cách đau đớn khó chịu lắm, thành thử cũng chưa rõ là bệnh gì, tạm cho nó nằm lại bệnh-viện, rồi sẽ điều-trị sau. ai ngờ đến tối lại, nó tìm đường trốn mất.

Lập-tức phái người đi tìm nã trong mười ngày mới bắt được nó trốn dưới một cái hầm cát rất kín trên bãi trường-sa làng Trung-luật.

Thằng tù này là một thằng đại-đạo, năm ngoái nó can án ăn cướp tại Quảng-trị, sau nó vượt ngục trốn ra ngoài này, cũng lại đi ăn trộm ăn cắp khắp các làng về miền duyên-hải, vùng đó họ tức lắm, có quyết bắt cho được, may nhờ thiên-bất-dung-gian, chẳng bao lâu mà đã giải-nạp được nó.

Thế mà nay còn không chừa, cả gan dám dùng mưu yêu chước quỉ để đào tẩu một lần nữa, cho phỉ chí tung-hoành. ngờ đâu lưới giời khó tránh!!

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀM

ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

Của ông lương-y GUILLIÉ

Từ lâu người nào dùng thuốc ELIXIR có chữ ký của ông lương-y GUILLIÉ làm thật ở trong những lãnh HƯ PHẾ, đau trong TỲ VỊ dạ dày, TRÁI TIM, ĐẦU CẢM, ĐAU BỤNG, HẾT VÔ DẠ, hoặc CHÓI NƯỚC, BỤNG KẾT, BỤNG HỘ BAO, BỤNG CỤM, GHÉ CHỐC NGOÀI DA và bệnh có THUỐC LẠN TRONG DÙNG.

Ấy là một thứ THUỐC XỔ rất thần và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT, những bệnh gốc bởi ĐÀM hay là MẬT phải rathi uống mỗi hay lắm.

Lời bàn thuốc rất đàm nào mà không có dấu kiểu Bước GUILLIÉ thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ

THUỐC HOÀN XỔ

Bổn hiệu rất trọng lắm chữ Lương Tonique Antiglaireux của ông lương-y Guillié.

Chính chỗ trữ thuốc này là nhà:

PHÚ GIÁC FILS, nhất hạng tân chế y dược, đường ENTREPOT DU HUMAN trên bến sông S. Ở tại số 31 HÀNG THAN.

Bán THUỐC CÁC NƠI RỒNG ĐỀU CÓ BÁN

CHAO ÔI NHỨC ĐẦU!
CHAO ÔI! NHỨC RĂNG!
CHAO ÔI! NHỨC XƯƠNG XƯỜN!

Lại đau gân đấy!

Nhưng chẳng bao lâu sẽ khỏi, vì tôi uống thuốc SIROP FOLLET.

Dùng thuốc SIROP FOLLET, thì ngủ yên đặc nga, và yêu bụ để điu được lắm. Đồng thuốc ở đọc mấy phút đồng hồ thì đau đớn bèn rụt đau đâu cũng thấy đỡ chịu ngay.

Đau gầu, đau xương, đau thần, đau gan, đề đội đến đâu, dùng thuốc SIROP FOLLET cũng trừ được một cách thần diệu. Dùng thuốc ấy thì đau gân ở đâu cũng trị được một cách rất cường. Hoặc đau ở đầu, ở răng ở xương xườn, v v, cũng vậy.

Thuốc SIROP FOLLET trị bệnh ho cũng diệu lắm dầu ho đờm thế nào cũng vậy. Thế cho nên người ta thường dùng để trị bệnh ho cơ.

Người lớn có thể uống được 3 thìa xúp một ngày không có điều gì ngại cả. Con trẻ thì số, 3 t. là cà-phê.

Các hàng bào chế đều có bán.

Chính điếm : Maison FRÈRE, 19, Rue Jacob, Paris.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

泰NAM-THÁI南

6, Quai Clémence au — HANOI

ở phố Bờ-sông, số nhà 26, HANOI

Bản-hiệu có bán gỗ lim cây, gỗ lim phiến, gỗ lim xẻ thành khí, các thứ gỗ tạp, gỗ gụ, gạch xây tường và có nhận cả đóng các thứ đồ-đạc và các thứ lối cửa.

Hàng tốt giá hạ.

NAM-THÁI

Kính-cáo

Minh tạ lương y

Tôi phải bệnh chỉ ngót 18 năm, mỗi khi đại-tiện đau đớn khó nhọc, sau được Monsieur A. Chi chủ nhà máy giêm, Hanoi giới-thiệu tôi đến chữa tại nhà M. Tchuong-Quay-Lam, 26, phố hàng Đường, Hanoi, là người đã chữa khỏi ông ta vừa xong, sau tôi đến chữa trong 3 tuần lễ là khỏi hẳn, những ngày đang chữa có thể làm lụng, đi lại, được như thường không đau không sót. Chiếu-đại thỏa khả-đáng.

Vậy tôi xin có mấy lời cảm tạ lương-y và giới-thiệu lương-y cùng các nhà mắc phải bệnh ấy.

LUONG-VO-SUNE

Chủ-hiệu Đồng-xương-Long

Bai co-khi xưởng Hanoi

N° 65, Phố hàng Bồ, N° 65.

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-đào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất** rẻ tiền và **rất** quí để trị các chứng bệnh như : **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là bổ sức **cho đàn-bà đẻ**, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế **MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.**

Hỡi các ông mắc phải bệnh tinh (dâu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhầm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, ban thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại.

Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

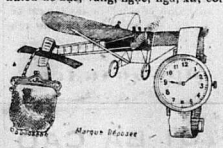
2082

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ. Hanoi

京東內河行店門牌二十八號

Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng nay nhân dịp tết Tây, tết Ta sắp đến nơi chúng tôi mới tiếp được ở Hong-kong (Hương-cảng) Canton (Quảng-châu), Shang-hai (Thượng-hải), Pékin (Bắc-kinh) vân vân, sang nhiều đồ bạc, vàng, ngọc, ngà, xa, cốt để bán vào hai dịp ấy.

Các thứ đồ bán Tết này thì thật là tinh sảo, thứa đã lâu lắm nay mới đến nơi, song chúng tôi lại định giá rất rẻ cốt để chiêu khách.

Xin các qui-khách có lòng chiếu cố thì mau đến bản hiệu mà mua kẻo hàng hết thì mất một dịp đặc biệt đi.

Kẻ mua, người xem, đàm ngày đến bàn thật là cùng xin nhất luật đối đãi.

Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA, Bijoutier

Phố Hàng Bồ, số nhà 28. Hanoi.

2032

SẮP MỞ

Cửa Ba

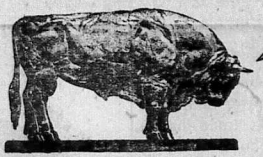
PACHOD Frères & Cie LYON

THUỐC

MUSCULOSINE BYLA

VITAMINÉE

LÀ NƯỚC THỊT NGUYÊN CHẤT NẤU ĐẶC LẠI

Là một thứ thuốc bổ rất mạnh

TRONG

NHỮNG KHI GẦN CỐT SUY-NHƯỢC,

NHỮNG LÚC THAO-LUYỆN MÀ MỆT NHỌC,

HOẶC NHỮNG LÚC MẮC BỆNH MỚI KHỎI

Thân-thể khang-thái,

Sức-lực cường-kiện

ETABLISSEMENTS BYLA 26 AVENUE DE L'OBSERVATOIRE, PARIS FRANCE

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

醞補

pha với rượu vin GRENACHE

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*

Ông **L. BLANC** *(người nói-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán **2$40** một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc vẫn để uống rượu Madère

每時各食啞每食啞沒猶讓歇喫利

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi.

2099

ĐƯỜNG SANG LÀO

PHẠM-VĂN-PHI & Cie Ở VINH

GIÁ TIỀN

Hạng nhất tây ngồi : 20$ 00

Hạng nhì ta hay đi : 20$ 00

Trẻ con từ 3 đến 7 tuổi trả nửa tiền.

LỜI BÁO. — Phải hỏi chỗ ngồi trước 24 giờ.

Có xe riêng để cho thuê riêng từng chuyến một, ai muốn thuê nên đánh giây cho trước 2 ngày.

Nên đi ngay kẻo mưa đến không đi được nữa.

Có xe chở thơ và hành khách từ Vinh đến Thakhek qua Napé

Service provisoire

AUTO POSTALE

THỜI GIỜ XE CHẠY

Ở Vinh đi. — Thứ tư đúng 6 giờ sáng chạy lên Napé nghỉ. Sáng hôm sau đúng 6 giờ sáng Napé chạy lên Thakhek vừa kịp tàu thủy lên Viêntiane.

Ở Thakhek đi. — Sáng chủ nhật chờ tàu thủy ở Viantiane tới Thakhek thì xe auto mới chạy về Napé nghỉ. Sáng hôm sau ở Napé về Vinh. Hành khách về có thể ra Hanoi đi chuyến tàu hoả 2 giờ chiều hoặc đi chuyến tàu đêm cũng được.

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công-ty Panama có rút số để hoàn lại (Obligation Panama đó lời). Lúc mua phải nộp ngay 20 quan, còn thì 17 tháng mỗi tháng nộp 20 quan, theo như lệ định trong trái. (Như vậy mỗi ngày để dành mấy xu, có chỉ trở con giời có được).

Hễ nộp tiền lần đầu là được ngay cái số trái-đơn mà riêng mình được quyền sở-hữu, như là mình đã nộp hết liền rồi vậy, và đến lúc trái-đơn trúng số 7 tỉ mà thì mình được lĩnh nguyên số tiền là ấy. Mỗi trái đơn trước sau thế nào cũng trúng một lần trong 90 kỳ xổ số. Mỗi kỳ xổ số, hơn 2 triệu lẻ. không có thì cũng được hoàn lại là 400 quan. Mỗi năm có bốn lần rút số, hơn 2 triệu lẻ.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LỐ SAU NÀY :

1 lố	500.000 quan	200 lố	8.000 quan
1 lố	250.000 —	1.320 lố	2.000 —
1 lố	100.000 —	13.200 lố	1.000 —
200 lố	10.000 —	1.780.900 trái đơn hoàn lại lần	400 —

Người có trái-đơn nếu sự cuộc xổ số mà cho nếu sau số trái-đơn nào ra mà thôi

Các lố được lĩnh nguyên tiền, không phải trả phí lần thứ số. Mỗi lần rút số số nhân được một cái bằng kê số trái đơn trúng số, không phải trả phí lần thứ hai. Các số đã trúng bằng kỳ đăng với số trái-đơn để tại nhà ngân hàng, nếu nhà có trái đơn có thể đến sau được, theo như điều khoản trong bản luật riêng ngày 13 Mars 1906. Bản luật ấy là một bản luật bảo chắng, giữ gìn cho tiền nhà có trái đơn, không có điều gì phải nghi ngờ cả.

Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre thì rút số.

Các ngài muốn dự cần cuộc rút số ấy thì gởi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France

QUINQUINA CUSSAC

BỔ SỨC — KHỎE NGƯỜI

Chế bằng rượu vang tốt. Rượu ấy làm cho ngon cơm, và cái vị nó rất ngon.

Rượu ấy khỏe và bổ làm cho người mới đau khỏi được phục-sức, trị được bệnh huyết-suy, bệnh sốt-rét cùng bệnh mệt nhọc.

Ai muốn giữ gìn sức-khỏe nên dùng rượu này.

HIỆU GUIONEAUD FRÈRES

HANOI — HAIPHONG

Đứng làm đại biểu bán rượu ấy cho khắp cả hạt Đông-pháp

LAXO, SODYL

Một thứ hạt gặp chất muối của loài quả thì xủi bọt lên.

Là thứ thuốc nhuận tràng rất tốt.

Thứ thuốc tẩy rất dễ dùng.

Trừ bệnh táo cùng các chứng khác vì bệnh táo sinh ra một cách rất chóng, như nhức đầu, đau gan, đau vị, đau ruột, bệnh trĩ, đau dầu, ruột, bệnh trẻ, nhọt lở, vân vân.

Thứ thuốc này hiệu nhất, rẻ nhất.

Giá tiền : 1$25 một lọ 10 hay 15 liều

Về phần Đông-pháp có gửi bán tại :

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, đi Hanoi

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ "Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)